

E.O. Chirovici

Boek der spiegels

A.W. Bruna Uitgevers

Deel 1

Peter Katz

Herinneringen zijn als kogels. Sommige suizen voorbij en maken je alleen maar aan het schrikken. Andere rijten je open en laten je in flarden achter.

Richard Kadrey, *Kill the Dead*

Ik ontving het verzoek om een beoordeling in januari, toen alle medewerkers van het agentschap nog aan het bijkomen waren van de kater na afloop van het feestseizoen.

Het bericht was heel behendig aan mijn map met ongewenste mail ontsnapt en in mijn inbox beland, als onderdeel van een reeks andere berichten. Ik wierp een blik op de begeleidende brief en vond hem intrigerend, dus printte ik hem, inclusief de bijgevoegde pagina's van een deel van het manuscript, en legde alles in mijn bureaula. Omdat ik het druk had met het afronden van een overeenkomst, was ik hem tot het einde van de maand bijna vergeten. In het door Martin Luther Kingdag verlengde weekend kwam ik de papieren weer tegen, in een stapel andere verzoeken die ik van plan was in de vakantie te lezen.

De begeleidende brief was met 'Richard Flynn' ondertekend en ging als volgt:

Beste Peter,

Ik heet Richard Flynn en heb zevenentwintig jaar geleden aan Princeton het hoofdvak Engels afgerond. Ik droomde ervan om schrijver te worden, publiceerde een paar korte verhalen in tijdschriften en schreef zelfs een driehonderd pagina's lange roman, die ik, nadat hij door enkele uitgevers was afgewezen, opgaf (en die ik nu zelf middelmatig

en saai vind). Daarna kreeg ik een baan bij een reclamebureautje in New Jersey en tot op de dag van vandaag ben ik die bedrijfstak trouw gebleven. Eerst maakte ik mezelf wijs dat je reclame met literatuur kon vergelijken en dat ik op een dag weer zou gaan schrijven. Iets dergelijks is duidelijk niet gebeurd. Volgens mij geldt voor de meeste mensen dat het volwassen worden inhoudt dat ze, jammer genoeg, leren om hun dromen weg te stoppen in een doosje, dat ze in de East River gooien. Ik vormde, zo leek het, geen uitzondering op de regel.

Maar een paar maanden geleden kwam ik iets belangrijks te weten, waardoor ik moest terugdenken aan een reeks tragische gebeurtenissen die plaatsvonden in de herfst en winter van 1987, mijn laatste jaar aan Princeton. Je weet vast wel hoe dat gaat: je denkt dat je iets bent vergeten – een gebeurtenis, een persoon, een situatie – waarna je plotseling beseft dat de herinnering in een verborgen ruimte van je geest is blijven hangen en dat die daar altijd heeft gezeten, alsof het pas gisteren is gebeurd. Het is alsof je een oude kast opent, vol rommel, waaruit je alleen maar een enkele doos hoeft te halen om ervoor te zorgen dat alles boven op je valt.

Dat ding werkte als een ontsteker. Een uur nadat ik achter het nieuws kwam, zat ik nog over de betekenis na te denken. Overweldigd door herinneringen nam ik plaats aan mijn bureau en begon te schrijven. Tegen de tijd dat ik stopte, was het ver na middernacht en had ik meer dan vijfduizend woorden geschreven. Het was alsof ik plotse-ling weer had ontdekt wie ik was, na mezelf volledig te zijn vergeten. Toen ik naar de badkamer ging om mijn tanden te poetsen, leek het alsof ik vanuit de spiegel door een ander mens werd aangekeken.

Voor de eerste keer in vele jaren viel ik in slaap zonder

eerst een pil te nemen, en de volgende dag, nadat ik de mensen op het bureau had verteld dat ik de komende twee weken wegens ziekte afwezig zou zijn, bleef ik doorschrijven.

De details van die maanden in '87 kwamen me zo helder en duidelijk weer voor de geest dat ze al gauw levendiger en krachtiger waren dan al het andere in mijn huidige leven. Het leek alsof ik was ontwaakt uit een diepe slaap, waarin mijn geest zich in alle stilte had voorbereid op het moment waarop ik zou beginnen te schrijven over de gebeurtenissen waarvan Laura Baines, professor Joseph Wieder en ik de hoofdrolspelers waren.

Gezien de tragische afloop had het verhaal indertijd natuurlijk de kranten gehaald, in elk geval voor een deel. Ikzelf ben behoorlijk lang door rechercheurs en verslaggevers lastiggevalen. Dat was een van de factoren die ertoe leidden dat ik Princeton verliet, mijn master aan Cornell vervolgde en twee lange en stoffige jaren in Ithaca woonde. Maar de waarheid van het hele verhaal, dat mijn leven voorgoed veranderde, was nooit iemand te weten gekomen.

Zoals ik zei, drie maanden geleden stuitte ik op de waarheid, en ik besepte dat ik die met anderen moest delen, ook al waren de woede en frustratie die ik voelde, en nog steeds voel, overweldigend. Maar soms kunnen haat en pijn een even sterke drijfveer zijn als liefde. De uitkomst van die intentie is het manuscript dat ik kortgeleden voltooidde, na een lichamelijk en geestelijk uitputtende inspanning. Conform de instructies die ik op je website vond, voeg ik enkele pagina's toe als voorbeeld. Het manuscript is voltooid en klaar om beoordeeld te worden. Als je het geheel wilt lezen, stuur ik het je meteen toe. De werktitel die ik heb gekozen, is Boek der spiegels.

Ik stop nu, omdat mijn laptop aangeeft dat ik het maximale aantal woorden van vijfhonderd voor een begeleidende brief al heb overschreden. Over mij valt trouwens weinig meer te zeggen. Ik ben geboren en getogen in Brooklyn, nooit getrouwd en heb geen kinderen, voor een deel omdat ik Laura nooit echt ben vergeten. Ik heb een broer, Eddie, die in Philadelphia woont en die ik zeer zelden zie. Mijn loopbaan in de reclame is weinig opzienbarend geweest, zonder opmerkelijke verdiensten of onaangename voorvallen – een verbijsterend grijs leven, verborgen in de schaduw van Babel. Tegenwoordig ben ik senior copywriter bij een middelgroot bureau, gevestigd in Manhattan, vrij dicht bij Chelsea, waar ik meer dan twee decennia heb gewoond. Ik rijd geen Porsche en boek geen vijfsterrenhotels, al hoef ik niet in te zitten over wat de volgende dag zal brengen, in elk geval niet voor wat betreft het geld.

Bedankt voor je tijd en laat het me alsjeblieft weten als je het volledige manuscript wilt lezen. Mijn adres en telefoonnummer staan hieronder.

*Met vriendelijke groeten,
Richard Flynn*

Eronder stond een adres in de buurt van Penn Station. Ik kende die omgeving goed, omdat ik er zelf enige tijd had gewoond.

Het was een tamelijk ongebruikelijke begeleidende brief.

Gedurende de vijf jaren dat ik als literair agent voor Bronson & Matters werkte, had ik honderden, zo niet duizenden begeleidende brieven gelezen. Het agentschap, waar ik als junior assistent was begonnen, had altijd een open aanbiedingsbeleid gehad. De meeste brieven bij een verzoek om

een beoordeling van een manuscript waren onbeholpen, lusteloos, en ontbeerden datgene wat je doet vermoeden dat de potentiële auteur het tegen jou persoonlijk heeft en niet tegen zomaar een van de honderden agenten van wie je de naam en het adres op Literary Market Place kunt vinden. Sommige waren te lang en bevatten te veel onnodige details. Maar de brief van Richard Flynn viel in geen van beide categorieën. Hij was beknopt, goed geschreven en bovenal sprak er menselijke warmte uit. Hij zei niet dat ik de enige was met wie hij contact had opgenomen, maar ik wist bijna zeker, zonder dat ik kon zeggen waarom, dat dit het geval was. Om een of andere reden achtte hij het niet gepast om in het korte berichtje aan te geven waarom hij mij had uitgekozen.

Ik hoopte dat het manuscript me even goed zou bevalen als de begeleidende brief en dat ik de man die hem had gestuurd, op wie ik op een of andere bijna onverklaarbare wijze al stiekem gesteld was geraakt, een positief antwoord kon geven.

Ik legde de andere manuscripten die ik had willen door-nemen opzij, zette wat koffie, nestelde me op de bank in de woonkamer en begon het fragment te lezen.

1

Voor de meeste Amerikanen was 1987 het jaar waarin de beurskoersen tot in de hemel reikten en vervolgens weer instortten, de Iran-Contra-affaire de zetel van Ronald Reagan in het Witte Huis aan het wankelen bleef brengen en *The Bold and the Beautiful* onze huiskamer binnendrong. Het was voor mij het jaar waarin ik verliefd werd en ontdekte dat de duivel bestond.

Ik was iets meer dan drie jaar student aan Princeton en woonde in een lelijk oud gebouw aan Bayard Lane, tussen het Art Museum en de bibliotheek van de theologische faculteit. Op de benedenverdieping bevonden zich een woonkamer en een open keuken, en boven waren twee slaapkamers, elk met een aangrenzende badkamer. Het lag op slechts tien minuten lopen van McCosh Hall, waar ik de meeste van mijn colleges Engels volgde.

Op een middag in oktober, toen ik thuiskwam en de keuken in liep, trof ik daar tot mijn verbazing een lange, slanke jongedame met lang, blond haar met een scheiding in het midden. Van achter een bril met een fors montuur, die haar zowel een streng als sexy uiterlijk verleende, keek ze me vriendelijk aan. Ze probeerde mosterd uit een tube te knijpen, zonder zich te realiseren dat je daarvoor eerst de afsluiting van zilverpapier eraf moest peuteren. Ik schroefde de dop los, verwijderde het zilverpapier en gaf de tube weer terug. Ze bedankte me en verspreidde de dikke, gele pasta

over de kolossale hotdog die ze zojuist had opgewarmd.

‘Hé, bedankt,’ zei ze met een accent dat ze vanuit het Midden-Westen had meegenomen en waar ze niet vanaf leek te willen om alleen maar bij de tijd te lijken. ‘Wil je ook wat?’

‘Nee, dank je. Ik ben overigens Richard Flynn. Ben jij de nieuwe huurder?’

Ze knikte. Ze had een hongerige hap van de hotdog genomen en probeerde die nu, voordat ze antwoord gaf, vlug door te slikken.

‘Laura Baines, aangenaam. Had degene die hier eerst woonde een stinkdier of zo? Het stinkt daar boven zo erg dat je neusharen ervan uitvallen. Ik moet het hoe dan ook overschilderen. En is er iets mis met de boiler? Ik moest een halfuur wachten voordat het water warm werd.’

‘Een stevige roker,’ legde ik uit. ‘Die vent, bedoel ik, niet de boiler, en niet alleen maar sigaretten, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar los daarvan is het een prima kerel. Hij besloot ineens een sabbatical te nemen, dus is hij naar huis teruggekeerd. Hij had mazzel dat de hospita hem niet de huur voor de rest van het jaar liet betalen. Wat die boiler betreft, er zijn al drie loodgieters langs geweest om hem te repareren. Zonder resultaat, maar ik heb de hoop nog niet opgegeven.’

‘Goede reis,’ zei Laura tussen twee happen door tegen de voormalige huurder. Toen wees ze naar de magnetron op het aanrecht. ‘Ik maak wat popcorn en dan ga ik wat televisiekijken – op CNN is een live-uitzending met Jessica.’

‘Wie is Jessica?’ vroeg ik.

De magnetron rinkelde om ons te laten weten dat het popcorn klaar was en in de grote glazen kom gedaan kon worden die Laura uit de kast boven de gootsteen had opgediept.

‘Jessica McClure is een klein meisje’ – ’n klein grietje –

‘dat in Texas in een put is gevallen,’ zei ze. ‘CNN zendt de reddingsoperatie rechtstreeks uit. Hoe kun je daar nou niet van gehoord hebben? Iedereen heeft het erover.’

Ze deed het popcorn in de kom en gebaarde dat ik achter haar aan de woonkamer in moest komen.

We gingen op de bank zitten, en zij zette de televisie aan. Een poosje zeiden we geen van beiden iets terwijl we de gebeurtenissen op het scherm volgden. Het was een milde, warme oktober, vrijwel zonder de gebruikelijke regenbuien, en de kalme schemering drong door de glazen schuifdeuren naar binnen. Aan de andere kant van het raam lag, donker en mysterieus, het park dat de Trinity-kerk omringde.

Laura at haar hotdog op en pakte vervolgens een handvol popcorn uit de kom. Ze leek mij helemaal te zijn vergeten. Op de televisie legde een deskundige aan een verslaggever uit hoe ver ze waren met het graven van een evenwijdig lopende putschacht, waarmee de reddingswerkers het onder de grond vastzittende kind konden bereiken. Laura schopte haar slippers uit en trok haar voeten onder zich op de bank. Ik zag dat haar teenagels paars waren gelakt.

‘Wat studeer je?’ vroeg ik ten slotte.

‘Ik ben bezig met mijn masteropleiding in de psychologie,’ zei ze zonder haar ogen van het scherm te halen. ‘Het is mijn tweede. Ik heb er al eentje in de wiskunde gedaan, aan de University of Chicago. Geboren en getogen in Evanston, Illinois. Ooit geweest? Waar ze Red Man pruimen en kruisen verbranden?’

Ik besepte dat ze twee of drie jaar ouder moest zijn dan ik, wat me een beetje afschrikte. Op die leeftijd lijkt een verschil van twee, drie jaar groot.

‘Ik dacht dat dat in Mississippi was,’ zei ik. ‘Nee, in Illinois ben ik nooit geweest. Ik ben geboren en getogen in Brooklyn. Ik ben maar één keer in het Midden-Westen geweest,

's zomers, toen ik vijftien was, geloof ik, en mijn vader en ik in de Ozarks, Missouri, gingen vissen. Als ik het me goed herinner, zijn we ook in St. Louis geweest. Psychologie, na wiskunde?'

'Nou, op school werd ik als een soort genie beschouwd,' zei ze. 'Op de middelbare school won ik allerlei internationale wiskundewedstrijden, en op mijn eenentwintigste had ik al een masterdiploma en stond ik op het punt om te gaan promoveren. Maar ik heb alle studiebeurzen afgewezen en ben hiernaartoe gekomen om psychologie te studeren. Met mijn masterdiploma kon ik aan een onderzoeksprogramma meedoen.'

'Oké, maar je hebt nog steeds mijn vraag niet beantwoord.' 'Geduld, alsjeblieft.'

Ze veegde de popcornkrumels van haar T-shirt.

Ik kan het me goed herinneren. Ze droeg een stonewashed spijkerbroek, zo eentje met meerdere ritsen, die indertijd in de mode kwam, en een wit T-shirt.

Ze liep naar de koelkast om een cola te pakken en vroeg of ik er ook een wilde. Ze opende de blikjes, stak in allebei een rietje, keerde terug naar de bank en gaf er een aan mij.

'In de zomer na mijn afstuderen werd ik verliefd op een jongen' – ze sprak het uit als jong – 'uit Evanston. Hij was thuis vanwege de vakantie. Hij deed een master in de elektronica aan MIT, iets met computers. Een knappe en zo te zien slimme jongen, die John R. Findley heette. Hij was twee jaar ouder dan ik, en we kenden elkaar vaag van de middelbare school. Maar een maand later werd hij van me afgepakt door Julia Graig, een van de domste wezens die ik ooit ben tegengekomen, een soort hominide die had geleerd een stuk of tien woorden uit te spreken, haar benen te waxen en met mes en vork te eten. Ik werd me ervan bewust dat ik goed was in vergelijkingen en integralen, maar

geen flauw idee had hoe mensen, vooral mannen, over het algemeen denken. Ik begreep dat als ik niet oppaste, ik mijn leven tussen de katten, cavia's en papegaaien zou slijten. Vandaar dat ik de daaropvolgende herfst hierheen kwam. Mijn moeder zat daar erg over in en probeerde me op andere gedachten te brengen, maar ze kende me goed genoeg om te weten dat het gemakkelijker zou zijn geweest om mij te leren hoe ik op een bezemsteel kon vliegen. Ik zit nu in mijn laatste jaar en heb geen moment spijt gehad van mijn beslissing.'

'Ik zit ook in mijn laatste jaar. Heb je geleerd wat je wilde leren?' vroeg ik. 'Over hoe mannen denken, bedoel ik.'

Voor het eerst keek ze me recht in de ogen.

'Dat weet ik niet zeker, maar volgens mij heb ik wel vooruitgang geboekt. Al na een paar weken heeft John het met Godzilla uitgemaakt. Daarna heb ik niet op zijn telefoontjes gereageerd, ook al heeft hij maandenlang geprobeerd met mij in contact te komen. Weet je, misschien ben ik gewoon kieskeurig.'

Ze had haar cola op en zette het lege blikje op tafel.

We bleven naar de redding van het grietje uit Texas op de televisie kijken en kletsten bijna tot middernacht terwijl we koffiedronken en nu en dan de tuin in liepen om de Marlboro's te roken die ze uit haar kamer haalde. Op een gegeven moment hielp ik haar met het naar binnen dragen van de rest van haar spullen uit de achterbak van haar oude Hyundai, die in de garage stond.

Laura was aardig, ze had gevoel voor humor, en ik merkte dat ze heel belezen was. Net zoals iedere jongvolwassene was ik een kolkende massa hormonen. Ik had indertijd geen vriendin en vreselijk veel behoefte aan seks, maar ik herinner me heel goed dat ik aanvankelijk helemaal niet dacht aan de mogelijkheid met haar het bed in te duiken.

Ik was ervan overtuigd dat ze een vriendje had, hoewel we daar nooit over spraken. Maar door het vooruitzicht het huis met een vrouw te delen, wat me tot dan toe nog nooit was overkomen, raakte ik in een aangename staat van verwarring. Het was alsof ik plotseling toegang kreeg tot geheimen die tot dan toe onbereikbaar waren.

Eerlijk gezegd beviel het me niet aan de universiteit en kon ik nauwelijks wachten om mijn laatste jaar te voltooien en daar weg te gaan.

Ik was geboren en getogen in Brooklyn, in Williamsburg, in de buurt van Grand Street, waar de huizen veel goedkoper waren dan ze tegenwoordig zijn. Mijn moeder doceerde geschiedenis aan de Boys and Girls High School in Bed-Stuy, en mijn vader was medisch assistent in het Kings County-ziekenhuis. Ik was, met andere woorden, niet afkomstig uit de arbeidersklasse, maar had, gezien de arbeidersbuurt waarin ik woonde, wel het gevoel dat dit zo was.

Ik groeide op zonder grote materiële problemen, maar tegelijkertijd konden mijn ouwelui zich niet alle dingen veroorloven die we graag hadden willen hebben. Ik vond de Brooklyners interessant en voelde me in dat Babel van rassen en gewoonten als een vis in het water. Voor de stad New York waren de jaren zeventig een zware tijd, en ik herinner me dat veel mensen straatarm waren en dat geweld alom voorkwam.

Toen ik in Princeton arriveerde, sloot ik me aan bij enkele academische verenigingen, werd lid van een van de beroemde eetclubs aan de Street en trok op met amateurtooneelspelers van de Triangle Club.

Voor een literaire kring met een exotische naam las ik enkele korte verhalen voor die ik tegen het einde van de middelbare school had geschreven. De groep stond onder

leiding van een vaag bekende auteur die les gaf als gast-hoogleraar, en de leden probeerden elkaar bij het smeden van betekenisloze gedichten te overtreffen met het verdraaien van de Engelse taal. Toen ze begrepen dat mijn verhalen 'klassiek' van stijl waren en ik me liet inspireren door de romans van Hemingway en Steinbeck, begonnen ze mij als zonderling te beschouwen. Hoe dan ook, een jaar later bracht ik mijn vrije tijd in de bibliotheek of thuis door.

De meeste studenten kwamen uit de middenklasse van de Oostkust, waar men in de jaren zestig, toen hun hele wereld uit elkaar leek te vallen, enorm was geschrokken, en waar men zijn telgen een opleiding had gegeven die moest voorkomen dat die gekte zich ooit weer zou voordoen. De jaren zestig waren de tijd van de muziek geweest, de marsen, de Summer of Love, experimenten met drugs, Woodstock en anticonceptie. De jaren zeventig hadden het einde van de nachtmerrie van Vietnam gebracht en de introductie van de disco, broeken met wijde pijpen en rassenenmancipatie. Dus vond ik dat er niets heroïsch aan de jaren tachtig was en dat onze generatie de boot had gemist. Als een doortrapte oude sjamaan had de heer Ronald Reagan de geest van de jaren vijftig opgeroepen om het land in verwarring te brengen. Een voor een werden de altaren van elke andere god verwoest door die van het geld, dat zich opmaakte voor de zegedans, terwijl mollige engeltjes met een stetson op hun blonde krullen odes aan de vrijhandel zongen. Go, Ronnie, go!

Ik ontdekte dat de andere studenten snobistische conformisten waren, ondanks de opstandige houding die ze aannamen, ongetwijfeld in de veronderstelling dat dit werd verwacht van studenten aan een gerenommeerde universiteit, als een vage herinnering aan de voorgaande decen-

nia. Aan Princeton waren tradities heel belangrijk, maar ik vond het slechts uiterlijk vertoon – de tijd had ze allemaal van betekenis ontdaan.

Ik beschouwde de meeste professoren als middelmatige lieden die zich aan hun mooie baantje vastklampten. De studenten die met het geld van hun rijke ouders speelden dat ze marxist en revolutionair waren, kregen er nooit genoeg van om dodelijk saaie boeken als *Das Kapital* te lezen, en degenen die meenden dat ze conservatief waren, gedroegen zich alsof ze de rechtstreekse afstammelingen waren van de pelgrim op de Mayflower, die, hoog in de mast gezeten, met een hand boven zijn ogen tegen het zonlicht, ‘Land in zicht!’ had geroepen. Voor de eerstgenoemden was ik een burgermannetje wiens klasse veracht en wiens waarden met voeten getreden moesten worden; voor de laatstgenoemden was ik alleen maar een arme blanke uit Brooklyn, die op een of andere manier met dubieuze en ongetwijfeld schadelijke bedoelingen hun prachtige campus had weten binnen te dringen. Bij mij wekte Princeton de indruk onder de voet te zijn gelopen door arrogante, met een Bostons accent sprekende robots.

Al is het mogelijk dat al deze dingen alleen maar in mijn verbeelding bestonden. Nadat ik tegen het einde van de middelbare school had besloten schrijver te worden, had ik, met de niet te onderschatten hulp van de heren Cormac McCarthy, Philip Roth en Don DeLillo, langzamerhand een zwaarmoedige en sceptische visie op de wereld ontwikkeld. Ik was ervan overtuigd dat een echte schrijver droevig en eenzaam moest zijn, dikke royaltycheques moest ontvangen en de vakantie in dure Europese vakantieoordn moest doorbrengen. Ik had mezelf wijsgemaakt dat als Job niet door de duivel was vermorzeld tot iemand die gebroken en lusteloos tussen de puinhopen zat, hij nooit naam had ge-

maakt en de mensheid een literair meesterwerk had gemist.

Ik probeerde niet langer dan nodig op de campus te zijn en keerde in het weekend meestal terug naar New York. Daar struinde ik de tweedehandsboekhandels van Upper East Side af, keek toneelstukken in obscure theaters in Chelsea en bezocht concerten van Bill Frisell, Cecil Taylor en Sonic Youth in de pas aan Houston Street geopende Knitting Factory. En ik ging naar cafés aan Myrtle Avenue, of stak de brug naar Lower East Side over om in een van die door gezinnen gedreven restaurants waar iedereen elkaar bij de naam kent uit eten te gaan met mijn ouders en jongere broer Eddie, die nog op de middelbare school zat.

Ik slaagde zonder me voor mijn examens in te spannen, met aangenaam hoge cijfers in de op een na hoogste categorie, zodat ik niet in de problemen zou komen en de tijd had om te schrijven. Ik schreef tientallen korte verhalen en begon aan een roman, die niet verder kwam dan een paar hoofdstukken. Ik raakte gewend aan een oude Remington-typemachine, die mijn vader op de zolder van een woning had gevonden, had laten repareren en aan mij had gegeven toen ik het huis uit ging om te studeren. Na het herlezen van mijn teksten en het eindeloos verbeteren eindigden ze meestal in de prullenbak. Steeds als ik een nieuwe schrijver ontdekte, deed ik hem onbewust na, als een chimpansee die bij de aanblik van een in het rood geklede vrouw overweldigd was door bewondering.

Om een of andere reden beleefde ik geen plezier aan drugs. Toen ik veertien was, rookte ik voor het eerst wiet, tijdens een schoolreisje naar de Botanical Garden. Een jongen die Martin heette had twee joints gekocht, die we op een verborgen plek met ons vijven of zessen aan elkaar doorgaven, terwijl we het gevoel hadden dat we voorgoed de diepten van de smoezelige wateren van de criminaliteit in werden

gesleurd. Op de middelbare school rookte ik ook nog een paar keer en werd ik, op enkele feestjes in schimmige appartementen aan Driggs Avenue, dronken van goedkoop bier. Maar tot opluchting van mijn ouwelui genoot ik er niet van als ik high of dronken werd. Als je in die tijd geneigd was van het rechte pad te raken, was het waarschijnlijker dat je werd doodgestoken of aan een overdosis stierf dan dat je een fatsoenlijke baan vond. Op school werkte ik hard, haalde hoge cijfers, en ik kreeg aanbiedingen van zowel Cornell als Princeton, en aanvaardde de tweede, omdat die indertijd als progressiever werd beschouwd.

De televisie was nog niet verworden tot een eindeloze processie van shows waarin uiteenlopende losers worden gedwongen te zingen, zich door grove gastheren te laten beledigen of in zwembaden vol slangen af te dalen. Amerikaanse televisieshows waren nog niet veranderd in een met veel herrie en gelach door een idioot verteld, betekenisloos verhaal. Al vond ik de hypocriete politieke debatten van die dagen evenmin interessant, net zomin als de schuine grappen en de B-films over tieners die eruitzagen alsof ze van plastic waren. De paar redelijke producenten en journalisten uit de jaren zestig en zeventig die nog in dienst van de televisiestudio's waren, leken even onbeholpen en ongemakkelijk te zijn als de dinosauriërs die de meteoriet zagen aankomen die het einde van hun tijdperk inluidde.

Maar ik zou erachter komen dat Laura behoefte had aan een nachtelijke dosis onzintelevisie, omdat ze vond dat het de enige manier was waarop haar hersenen min of meer tot rust konden komen en in de gelegenheid waren om alles wat zich in de loop van de dag had opgestapeld te systematiseren en een plek te geven. Dus keek ik in het najaar van het jaar des Heren 1987 meer televisie dan ooit tevoren,

ervoer een soort masochistisch genoegen aan het onderuitgezakt naast haar op de bank zitten en leverde commentaar op elke talkshow, elk nieuwsverhaal en elk wekelijks drama, net als de scherpstrijperij van de twee oude knarren op het balkon in *The Muppet Show*.

Ze vertelde me niet meteen over professor Joseph Wieder. Pas tegen Halloween zei ze dat ze hem kende. In die jaren was hij een van de belangrijkste docenten aan Princeton en werd hij als een soort Prometheus beschouwd die naar de stervelingen was afgedaald om het geheim van het vuur uit de doeken te doen. We keken naar *Larry King Live*, waar Wieder was uitgenodigd om over drugsverslaving te praten – een dag eerder waren in een huisje in de omgeving van Eugene, Oregon, drie jonge mannen aan een overdosis overleden. Laura en de professor waren ‘goede vrienden’, vertelde ze. Ik moest ondertussen al verliefd op haar zijn geweest, ook al wist ik dat toen nog niet.